

Gazadan alynmaly sapaklar

Category: Kitapcy, Nukdaýnazar, Publisistika

написано kitapcy | 26 января, 2025

Gazadan alynmaly sapaklar GAZADAN ALYNMALY SAPAKLAR

kitapcy.ru

Soňky iki yüz ýylda ýer ýüzünde garaz bir ýagdaýda Günbatar bilen sataşmadyk, onuň şarpygyny datmadyk, basylyp alynmadyk, talanmadyk, itilip-kakylmadyk hiç bir ýurt ýa döwlet ýok diýsek, onçakly ýalňyş bolmasa gerek.

XX asyr bu nukdaýnazardan alanda muslimanlar üçin hasratly başdan geçirilmeler we ýüzüňi gyzardyjy ýeňilişler bilen doludy. Geçen asyryň başynda uç-bujaksız yslam dünýäsiniň jemine golaýy Günbatar tarapyndan basylyp alyndy, soňky ýyllarda-da musliman döwletleriň çäkleri günbatarlylaryň bähbitlerine we keýpine görä çekilipdi.

Şol döwürde Günbataryň girip bilmedik iki musliman topragynyň biri takrap ýatan Anadoly, beýlekisi bolsa Owganystanyň üstünden aşyp bolmaýan haýbatly daglarydy.

Günbatara garşı giren göreşinden asgyn düşüp, basylyp alynan ýürtlardan iñ gowy sapak alanlar Uzak Gündogaryj halklary boldy.

ABŞ-nyň atan atom bombast bilen iki şäheri ýanyp kül bolan Ýaponiya 10-15 ýyl ýaly az wagtyň dowamynda gaýtadan aýaga galdy we dünýäniň iñ uly tehnologiki läheňleriniň birine öwrüldi.

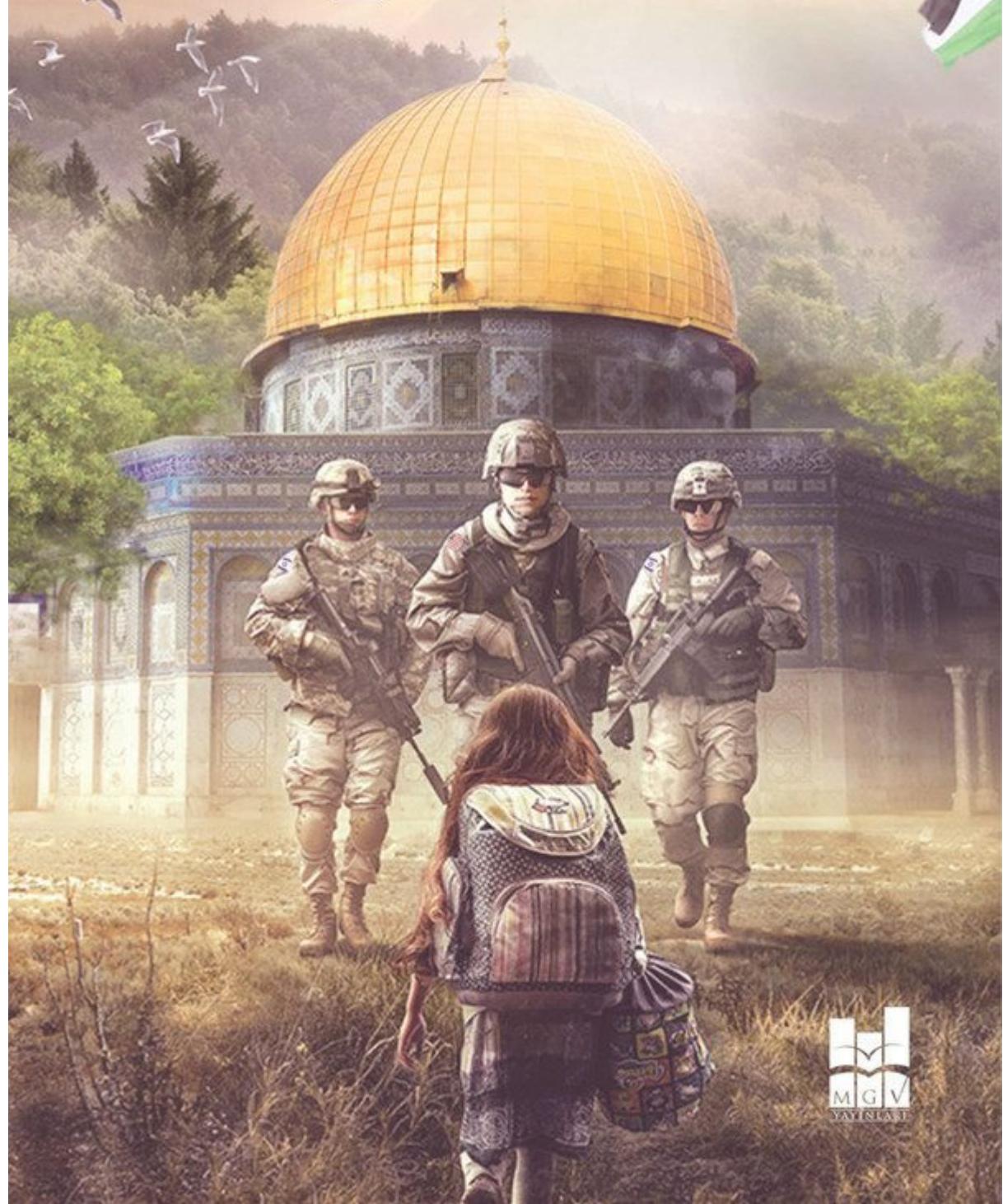
Onuň yzyny Günorta Koreýa, Taýwan, Singapur ýaly ýurtlaram dowam etdirdi.

Hytaýyň çakdanaşa ösmegi we Günbatar bilen hemmetaraplaýyn boy deňleşdirip biljek ýagdaýa gelmegi aýratyn öwrenilmegine garaşýan üstünligiň kyssasy.

Häzir Hytaý Halk Respublikasy XX asyryň ahyrynda dargan SSSR-iň ýerini alyp, dünýäniň ikinji uly supergüýji hökmünde Günbataryň garşysyna dikildi.

fatma
kevser
kaplan

değişen dünya ve
**filistin-israil
sorunu**

Gynansak-da, Günbataryň aggressiýasyna (basybalyşlaryna,

eksplutasiýasyna, genosidine) uçran beýleki ýurtlar Uzak Gündogarlylar ýaly bolup bilmedi.

Afrika materik hökmünde mytdyllap gelşine entek menzilem aşanok, XX asyry harby döwlet agdarylyşyklary, halk gozgalaňlary, içerkى uruşlar bilen öturen Latyn Amerikasy-da ABŞ-nyň maşk edýän meýdançasy bolmakdan aňry gidip bilmedi.

Şu nukdaýnazardan seredilende, musulmanlaryň ýagdaýy-da onçakly öwerlik däl.

XX asyryň başynda ýerleri ruslar, fransuzlar, iňlisler tarapyndan basylyp alynan we paýlaşylan musulmanlar bu döwri elden gideren garaşsyzlyklaryny täzeden gazanmak we özbaşdak döwletlerini gurmak üçin sarp etdiler.

Muny edenlerinde hersi bir ýoldan gitdi. Kimsi geçmişiň ýolunu dowam etdirip, öñki patşalyklaryny we emirliklerini täzeden gursa, bir bölegi Günbataryň respublika, demokratiýa, saýlawlar, parlament ýaly gurluşlaryny we ulgamlaryny özleşdirip, ösüşiň göz öñünde tutulan sepgitlerine ýetjek boldular.

Emma hiç birem Uzak Gündogarlylaryň gazanan üstünligine meňzes üstünlik gazanyp bilmedi.

Günbatar bilen garşılaşan her frontundan ýeňlip çykan yslam dünýäsi üçin iň hasratly başdan geçirilmelerden biri geçen asyryň ahyrynda Bosniýada bolup geçen musulman genosidi boldy. Saud Arabystanyndan Müsüre, Eýrandan Türkiýä Uzak Gündogardaky Pákistandan Malaýziýa çenli aralykdaky musulman döwletler näce urunsa-da, Bosniýada ençeme ýyllap dowam eden musulman gyrgynçylygyny togtadyp bilmedi.

Gyrgynçylyk ABŞ-nyň ara girmegi bilen togtady. Şol wagtyň prezidenti Bill Clintonyň buýrugy bilen amerikan we NATO istrebítelleri okkupator Serbiýany bombalap başlady welin, uruş durdy we ele salynan serb lider Milošewiç Gaaga sudunda jogapkärçilige çekildi.

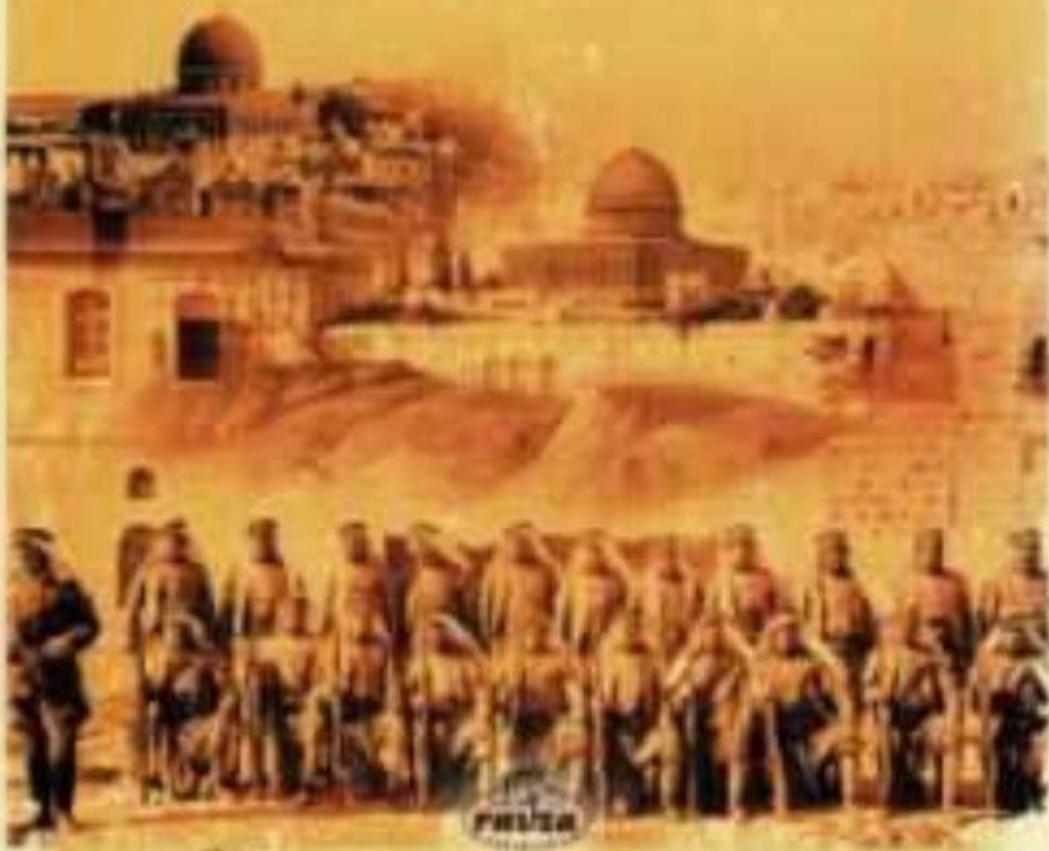
Häzir ýene bir genosid bolup geçýär, özem bütin dünýäniň gözüniň öñünde.

Musulman ýurtlar näce çyrpynsa-da, Ysraýylyň Gazany ýer bilen ýegsan etmesiniň öñünü alyp bilenok.

KUDÜS NASIL DÜŞTÜ?

Bir Ayrılmış Hazır Hikâyesi

MUZAFFER TAŞYUREK

Ýogsam bolmasa, elli iki yslam ýurdunyň arasynda Ýaponiýanyň, Hytaýyň ýa-da Günorta Koreýanyň derejesinde tehnologiyá enjamlaryny öndürüp bilyän ýeke ýurt bolan bolsady, ýagdaý

hazır düýbünden başgaça bolardy.

Şonda Ysraýylam, onuň arkasynda duran Günbataram bular ýaly perwaýsyz hereket edip bilməzdi.

Ýagdaý şeýle bolýan bolsa, ilki bilen öñki ýalňyşlyklardan, ýeňlişlersen sapak almaly.

Başdan geçiren ähli hasratlaryna we kynçylyklaryna garamazdan, Uzak Gündogar nädip küllerinden täzeden doglup, gaýtadan aýaga galan bolsa, yslam dünýäsi-de şeýdip bilerdi.

Hernäme-de bolsa, akyl-paýhasyň ýoly bir ahyry.

Akyl-paýhasyň ýoly nähili bolýar diýýän bolsaňyz, dini, syýasy, tradision dogmatlardan, köne zyýanly däplerden halas bolup, akyl-paýhasyň, ylym-bilimiň we mantygyň ýoluna gaýdyp gelmekdir.

Jöhitler ylym-bilimi ulanyp, çöller bilen gurşalan Ýakyn Gündogaryň bir çüñkünde tehnologiáa döwletini gurmak bilen uly ösüše we güýje ýetip bilyän bolsa, hemme künjünden nebit-gaz pürkülip duran yslam ýurtlary ondan has gowusyny edip biler.

Emma, elbetde, ýeke şert bilen: fanatlykdan halas bolup, gündelik durmuşda akyl-paýhasa we ylym-bilima eýerip.

Elbetde, muny diýmek bilen, Türkىyedäki käbir gatlaklaryň edişi ýaly, geçmişe degişli hemme zady garalap, dini, taryhy, medeni mirasymyzdan yüz öwrüp ösüše ýetmeli-hä diýjek bolamok. Tersine, ýaponlaryň edişi ýaly, geçmiş mirasymzy şu günüň şertlerine laýyk ýagdaýa getirip, derege ýaramaýan öñki endiklerden el çekip, täze üstünliklere ýetjek bolmaly.

Müň ýıldan gowrak wagt hemme ugurda dünýäniň başyny çeken siwilizasiýanyň we medeniýetiň mirasdüşerlerine ýaraşýanam şudur.

Esedulla OGUZ,

Türkىyeli türkmen žurnalisti.

Çarşenbe, 29.11.2023 ý. Publisistika